

LITHOSPERMUM-QUERCETUM MOLDAVICUM — SURSA PENTRU FLORA MEDICINALĂ

C. V. BĂRCĂ

Asociația *Lithospermo-Querceum moldavicum* se încadrează în clasa *Quercetea pubescenti-petraea* Jakucs 1960, ord. *Quercetalia pubescenti-petraea* Tx. 1931, alianța *Quercion petraeae* (Zolyomi-Jakucs 1937) Soó 1963.

În componența asociației intră arborete de gorun (*Quercus petraea*) și stejar pufos (*Q. pubescens*), răspândite în Colinele Tutovei, făcând trecerea de la *Quercus petraeae-Carpinetum*, prin *Aceri campestri-Quercus petraeae-roboris*, spre *Aceri-Quercetum pubescentis*, care reprezintă păduri tipice xerofile.

S-au analizat 15 ridicări fitocenologice, la altitudinea cuprinsă între 180 și 280 m în pădurile: Gotca și Rediu (com. Coroiești) Icoana și Goronet (Mireni), Rusa (Putredeni), Gherghea (Păcurărești) și Pirlitura (Hreasca). Arboretele respective sînt instalate pe cernoziomuri degradate nisipo-lutoase. Analizele s-au efectuat atît pe platouri cit și pe versanți în special cu expoziție vestică și cu înclinări de 5—10°. Consistența arboretelor este cuprinsă între 0,7 — 0,8, iar stadiile de dezvoltare sînt în majoritate de codrișor, rar de păriș.

În cadrul ridicărilor fitocenologice s-au consemnat între 30 — 35 de specii, însă numărul total de specii se ridică la peste 150. Aceasta, din cauză că învelișul vegetal este format dintr-un amestec heterogen de elemente mezofile-nordice și central-europene cu elemente xero-termofile sudice și orientale, la care mai participă și specii invadatoare, din diverse alte grupe fitocenologice.

Pentru caracterizarea acestei asociații regionale s-au stabilit 4 specii edificatoare și anume: *Quercus petraea* (gorunul) *Q. pubescens* (stejar pufos), *Lithospermum purpureo-coeruleum* și *Symphytum ottomanum*.

Spectrul elementelor fitogeografice evidențiază procentul ridicat de elemente termofile și xerice, de origine balcanică, submediteraneene, pontice, și continentale, care se ridică aproape de 40%. Restul elementelor sînt în general mezofile și mezo-xerofile, de origine euroasiatică, circumpolară, central-europeană și unele adventive. Procentul destul de mare al elementelor europene și eurasiatice demonstrează că stepele primare din Colinele Tutovei au fost invadate în timpul holocenului înaintat de aceste elemente, care s-au amestecat cu speciile xeroterme emigrate din sudul Europei de est, dînd naștere la această asociație pronunțat xeromezofilă.

Analiza bioformelor scoate în evidență numărul mare de hemicriptofite, cu un procent de 48%, urmate de macrofanerofite, cu 10% de terofite,

și 10%, mezofanerofite, cu 8%. Restul formelor biologice sînt-reprezentate prin puține specii, deci cu procentaje din ce în ce mai mici.

Conspectul floristic pe grupe fitocenologice:

Lithospermo-Quercetum moldoavicum: *Quercus petraea*, *Q. pubescens*, *Lithospermum purpureo-coeruleum*, *Symphytum ottomanum*; **Quercion petraeae**: *Galium cruciata*, *Lathyrus niger*, *Laserpitium latifolium*, *Melampyrum cristatum*, *Primula officinalis*, *Ranunculus polyanthemos*, *Vicia cassubica* **Quercetalia pubescenti-petraeae**: *Rosa gallica*, *Sorbus domestica*, *Achillea neilreichii*, *Anthemis tinctoria*, *Bromus inermis* *Campanula cervicaria*, *Cirsium pannonicum*, *Coronilla varia*, *Cytisus austriacus*, *Hypochoeris maculata*, *Lychnis coronaria*, *Silene nutans*, *Trifolium montanum*, *Turritis glabra*, *Valeriana officinalis*, *Verbascum nigrum*, *Vicia sepium*, *Viola hirta*, *Viola odorata*; **Aceri-Quercion**: *Acer tataricum*, *Quercus pedunculiflora*, *Quercus virgiliana*, *Q. polycarpa*, *Campanula ranunculus*, *Doronicum hungaricum*, *Ferrulago silvatica*, *Inula germanica*, *Pulmonaria molissima*, *Scutellaria altissima*, *Syrenia-cuspidata*; **Prunion**: *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Rosa canina*; **Orno-Cotinetalia**: *Fraxinus ornus*, *Tilia tomentosa*, *Asparagus verticillatus*, *Asparagus tenuifolium*; **Quercetia pubescenti-petraeae**: *Pirus piraster*, *Sorbus torminalis*, *Cornus mas*, *Rhamnus cathartica* *Euonymus verrucosus*, *Loranthus europaeus*, *Arabis turita*, *Agrimonia eupatoria*, *Calamintha vulgaris*, *Chrysanthemum corymbosum*, *Cytisus leucotrichus*, *Cynanchum vincetoxicum*, *Digitalis grandiflora*, *Erysimum pannonicum*, *Galium mollugo*, *Galium verum*, *Geranium sanguineum*, *Hieracium bauhini*, *Inula conyza*, *Linaria genistifolia*, *Lithospermum officinalis*, *Medicago falcata*, *Origanum vulgare*, *Peucedanum cervicaria*, *Polygonatum odoratum*, *Salvia pratensis*, *Sedum maximum*, *Solidago virgaurea*, *Teucrium chamaedrys*, *Trifolium alpestre*; **Quercio-Fagetia**: *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Quercus dalechampii*, *Prunus avium*, *Ulmus montana*, *Tilia cordata*, *Malus silvestris*, *Cornus sanguinea*, *Euonymus europaeus*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*, *Viscum album*, *Ajuga genevensis*, *Brachypodium silvaticum*, *Campanula persicifolia* *Carex, pilosa*, *Convallaria majalis*, *Euphorbia amygdaloides*, *Ranunculus ficaria*, *Geum urbanum*, *Galium schultesii*, *Glecoma hirsuta*, *Hedera helix*, *Dactylis glomerata*, *Hypericum hirsutum*, *Lysimachia nummularia*, *Moehringia trinervia*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*, *Prunella vulgaris*, *Physalis alkekengi*, *Pulmonaria officinalis*, *Schrophularia nodosa*, *Stellaria holostea*, *Stellaria media*, *Veronica chamaedrys*, *Vicia pisiformis*. Diverse insoțitoare: *Anthemis ruthenica*, *Anchusa ochroleuca*, *Asperula humifusa*, *Achillea setacea*, *Ballota nigra*, *Berteroa incana*, *Bromus mollis*, *Bromus arvensis*, *Cichorium intyabum*, *Crepis setosa*, *Chaerophyllum temulum*, *Cynoglossum officinalis*, *Campanula sibirica*, *Carex caryophyllea*, *Daucus carota*, *Dipsacus pilosus*, *Dorycnium herbaceum*, *Dipsacus silvester*, *Erigeron canadensis*, *Euphorbia cyparissias*, *Filago arvensis*, *Falcaria vulgaris*, *Galium tricorne*, *Inula britannica*, *Lepidium draba*, *Lysimachia vulgaris*, *Potentilla argentea*, *Plantago lanceolata*, *Plantago media*, *Plantago indica*, *Salvia nemorosa*, *Stachys recta*, *Tunica prolifera*, *Vicia hirsuta*, *Verbascum blattaria*, *Xeranthemum foetida*.

Din analiza conspectului floristic, care cuprinde 151 specii, se remarcă un număr de 69 specii medicinale, reprezentînd 45% din flora existentă. Aceasta denotă că aproape jumătate din speciile consemnate în covorul vegetal, conțin principii active. Bogăția în specii medicinale se datorește condițiilor de silvostepă a zonei cercetate, unde se întîlnesc plante din diverse grupe ecologice, formînd un amestec de elemente mezofile și xeromezofile tipice pădurilor europene și eurasiatice, cu cele xerofile și termoxerofile de origine

continentală, balcanică, pontică și panonică. De asemenea aici se adaugă și grupele de buruieni, care însoțesc marginile de păduri și de drumuri, precum și rariștile pădurii, care sînt specifice în silvostepă, grupe bogate în specii medicinale.

Plantele medicinale consemnate în această asociație sînt grupate după modul de utilizare în fitoterapie, după cum urmează:

1. *Antidiareice*: *Quercus petraea*, *Q. pubescens*, *Q. pedunculiflora*, *Q. virgiliana*, *Q. polycarpa*, *Q. dalechampii*, *Prunus spinosa*, *Geum urbanum*, *Lysimachia nummularia*; 1. *Ateroscleroză*: *Crataegus monogyna*; 3. *Boli de piele*: *Ranunculus ficaria*, *Ballota nigra*; 4. *Diurelice*: *Lithospermum officinale*, *Asparagus tenuifolius*, *Asparagus verticillatus*; 5. *Emoliente*: *Plantago lanceolata*, *P. media*, *Pulmonaria officinalis*, *Verbascum blattaria*, *V. nigrum*; 6. *Expectorante*: *Primula officinalis*, *Lithospermum purpureo-coeruleum*, *Viola hirsuta*, *Viola odorata*, *Glecoma hirsuta*, *Cynoglossum officinalis*; 7. *Ficat-Bilă*: *Agrimonia eupatoria*, *Cichorium intybus*, *Fragaria viridis*; 9. *Hipotensive*: *Viseum album*; 10. *Insuficiență cardiacă*: *Coronilla varia*, *Euonymus verrucosus*, *Digitalis grandiflora*, *Euonymus europaea*, *Convallaria majalis*; 11. *Laxative*: *Rhamnus cathartica*, *Plantago indica*; 12. *Răni*: *Hypericum hirsutum*; 13. *Reumatism*: *Physalis alkekengi*; 14. *Sedative ale sistemului nervos*: *Valeriana officinalis*, *Origanum vulgare*; 15. *Stomac acut*: *Teucrium chamaedrys*, *Potentilla anserina*; 16. *Stomac cronic*: *Achillea setacea*; 17. *Sudorifice*: *Tilia cordata*; 18. *Tuse convulsivă și spastică*: *Fraxinus ornus*, *Hedera helix*; 19. *Vitamine*: *Rosa gallica*, *Rosa canina*, *Daucus carota*; 20. *Medicină populară*: *Cornus mas*, *Cynanchum vincetoxicum*, *Scrophularia nodosa*, *Lepidium draba*, *Malus silvestris*, *Ligustrum vulgare*, *Moehringia trinervia*, *Prunella vulgaris*, *Stellaria media*, *Anthemis tinctoria*, *Dipsacus silvester*, *Euphorbia cyparissias*, *Salvia nemorosa*, *Stachys recta*.